

Iqtisodiyot fakulteti "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası assistenti
Narziyeva Guzal tomonidan "Pul kredit va banklar" fanidan "Kreditning
turlari va shakllari" mavzusida tayyorlangan ochiq ma'ruza darsi ishlanmasiga

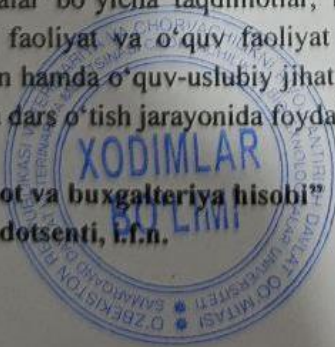
TAQRIZ

Kredit - bu ssuda kapitalining harakati, bir korxonaning boshqa korxonadagi mablag'larini, birinchisiga qaytishi sharti bilan, bir sub'ektning boshqasiga qarz sifatida ishlatishi. Iqtisodiyotda kredit paydo bo'lishining sababi tovar-pul munosabatlari bilan bog'liq. Bundan tashqari, kredit munosabatlarining o'ziga xos sabablari bor: takror ishlab chiqarish jarayonining uzluksizligini ta'minlash, turli mulk shaklidagi tashkilotlarda mablag'larning uzluksiz aylanishini ta'minlash zarurati. Kredit moddiy qadriyatlarni ishlab chiqarish bosqichida emas, balki mablag'larni almashtirish, taqsimlash jarayonida paydo bo'ladi. Asosiy va aylanma mablag'larning muomalasi jarayonida bir tomondan u pul shaklida chiqariladi, boshqa tomondan ishlab chiqarish va ijtimoiy ehtiyojlar uchun qo'shimcha mablag'larga vaqtincha ehtiyoj paydo bo'ladi. Ushbu qarama-qarshilikni bartaraf etish uchun kredit ishlatiladi. Binobarin, uning iqtisodiy asosi, vujudga kelish sharti turli mulkchilik shakllari va faoliyat sohalari tashkilotlari kapitalining harakati hisoblanadi. Kreditlar o'z aylanma aktivlari bilan birga jami aylanma aktivlar tarkibida qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotish jarayonida doiraviy aylanishda ishtirok etadi. Kreditlar moddiy boyliklar sotib olishga doir muomalalarni jadallashtiradi, mahsulot sotish bosqichida u realizatsiyaga doir muomalalarni jadallashtirish, muomala fondiga oshiqcha qo'yilmalar qilishga yo'l qo'ymaydigan dastak hisoblanadi. Kreditlar asosan kapital aylanishining ishlab chiqarish bosqichida jalb qilinadi. Kredit resurslari zarur ishlab chiqarish zaxiralarini yaratish uchun ham, bevosita ishlab chiqarish xarajatlariga sarflash uchun ham jalb qilinadi.

G. Narziyeva tomonidan ochiq ma'ruza darsi uchun tanlangan "Kreditning turlari va shakllari" mavzusi "Pul kredit va banklar" fanining fan dasturi va ishchi o'quv dasturi (sillabusi)ga to'liq mos keladi.

Umuman olganda, ochiq ma'ruza dars ishlanmasi yangi interfaol pedagogik texnologiyalar bo'yicha taqdimotlar, ma'ruza matni, test savollari qilingan holda pedagogik faoliyat va o'quv faoliyat natijalari bir-biriga bog'langan holda to'liq ko'rsatilgan hamda o'quv-uslubiy jihatdan to'g'ri ishlab chiqilganligini hisobga olib, talabalarga dars o'tish jarayonida foydalanishni maqsadga muvofiq deb hisoblayman.

"Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi"
kafedrası dotsenti, i.f.n.

ning imzosini
TASDIQLAYMAN
I. Salamov
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi
chorvachilik va biotexnologiyalar universite
Xodimlar bo'limi boshlig'i

1. Narziyeva G. Narziyeva G. "Pul kredit va banklar" fanining fan dasturi va ishchi o'quv dasturi (sillabusi)ga to'liq mos keladi.

TAQRIZ

Mamlakatimiz bank tizimida kreditlash shakllaridan keng foydalanish mijozlarning kreditga bo'lgan ehtiyojlarini to'laroq qondirishga, banklarning kredit operatsiyalari ko'lamini kengaytirishga, kredit riskini ma'lum darajada minimallashtirishga va nihoyat, banklarning kredit operatsiyalaridan oladigan daromadlarni oshirishga olib keladi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida kreditlash muhim ahamiyat kasb etib, quyidagi funksiyalarni bajaradi: kapitalning doiraviy aylanishi jarayonida korxonalarida, aholida, budjetda turib qoladigan pul mablag'larining doimiy vujudga kelishi ya ularni takror ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun to'laroq safarbar qilish o'rtasidagi ziddiyatlar bartaraf etish; mablag'lar doiraviy aylanishining davomiyligi xilma-xil bo'lgan, ko'plab tarmoqlar ya korxonalarining faoliyat ko'rsatishi sharoitida kapital aylanishining uzluksizligini ta'minlash; korxonalarini tijorat asosida boshqarish, qishloq xo'jaligida mahsulot ishlab chiqarish va sotish yil mavsumlari bilan bog'liq va agrar korxonalarining aylanma kapitali tashkil etishda kreditlar alohida ahamiyatga ega.

G. Narziyeva tomonidan ochiq ma'ruza darsi uchun tanlangan "Kreditning turlari va shakllari" mavzusi "Pul kredit va banklar" fanining fan dasturi va ishchi o'quv dasturi (sillabusi)ga to'liq mos keladi.

Umuman olganda, ochiq ma'ruza dars ishlanmasi yangi interfaol pedagogik texnologiyalar bo'yicha taqdimotlar, ma'ruza matni, test savollari qilingan holda pedagogik faoliyat va o'quv faoliyat natijalari bir-biriga bog'langan holda to'liq ko'rsatilgan hamda o'quv-uslubiy jihatdan to'g'ri ishlab chiqilganligini hisobga olib, talabalarga dars o'tish jarayonida foydalanishni maqsadga muvofiq deb hisoblayman.

TDIU Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrasida mudiri dotsenti, i.f.n

M.Mardonov.

